

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
13 Maiu st. v.
25 Maiu st. n.

Essé in fie-care duminéca.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 20.

ANUL XX.
1884.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

C e - m i p é s ă .

Ce-mi pêsă decă al țilei sóre
Are mii rațe strălucitóre,
Când țina mândră ce m'a iubit
Le-avea în pèrul ei daurit ?

Ce-mi pêsă decă pe cer sânt stele
De foc, când ochii iubitei mele,
Fie ei veseli, fie 'n plânsori,
Erau mai mândri, mai arđători ?

Ce-mi pêsă decă sânt flori pe dèturi,
Prin vâi, prin codri, pe câmp, pe maluri,
Când numai doué în sîn avea,
Mult mai frumóse, iubita mea ?

Ce-mi pêsă decă vèntul de séră
Suflá cu-odóre de primăvéră,
Când de pe buze-i un sárutat
Intréga fire ar fi 'mbétat ?

Ce-mi pêsă decă se scaldă 'n sóre
Cântând, iubite privighetóre,
Când vai ! ađu-mi a fost atins
D'un glas mai dulce, acuma stins ?

Ce-mi pêsă ! . . . Spuneți : Ce farmec óre
Pot, pentru mine, să aibă : sóre,
Stele, flori, vènturi și dulce cânt,
Când ea-i în ceruri, eu pe pământ ? !

Iuliu I. Roșca.

B a b a C a r a b ă .

— Novelă din popor. —

(Incheiare.)

Călugării vèdènd pe turcul, toți săriră în picioare
făcènd închinățiuni și poftindu-l la rënd cu ei.
Turcul nici nu așteptă multe imbiate, ci luă loc la mésar
cea bogată a ucenicilor, își făcù tréba sa bine și apoi
se 'ncepù între toți o vorbire despre moravurile ómenilor,
despre înțelepciunea lumii vechi și despre prostia
lumii nóue. Gătând din vorbe, nu puteau ședé ca niște
păpusi, trebuiau să-și caute ceva lucru.

— Apoi să cetim ceva din sfânta biblie de trei-
zeci și doué foi, — strigă un călugăr folticos, cu nasul
cârnat într'o lature.

— Bine ai ghicit, — ăice altul cu ochi chiori, —
să ne căutăm norocul de mâne.

Baba bey se uită ager la toți și étă vede pe cocon
Pelinescu în haine călugăresci, eră călugăr, și în călu-
găr descoperi pe Anastase Coponovici. Ce drac inpe-
litaț ! cugetă în sine și-și ăise mereu : acuma e aci tim-
pul . . . am să ve înveț . . . vèndători și farisei !

Turcul nostru sciea tóte vrăjitorile turcesci, invè-
țase a jocă cărțile în degete după plac, fără ca cineva
să pótă vedé măestria sa. Se începù jocul cu cărțile
pe bani. Călugării erau bine însuflețiti de darul poca-
lului și aveau la joc mare rivnă și cutezare, că aveau
bani ca năsipul mării. Asta-i plăcea turcului.

Pungile călugărilor în scurtă vreme începură a
cântă a săracie ; veni la răvaș prețul pământurilor, cu
acestea încă isprăviră ; mai remăsese spre mèntuire
singură mănăstirea sfântă ; o puseră în joc și jocul o
băgă în straița turcului.

Acuma se ridică turcul dela mésar și grăi : „Dom-
nule Anastase Coponovici, domnule Pelinescu ! Pune
barba pe noroc, decă-ai dat cu tóte 'n foc !“

Asta fu glumă, dar urmă și brumă.

Baba bey poronci aspru, ca toți cucernicii părinți
să-și ia cătrăfusele și să se tăgășescă din mănăstire ;
să nu grămușde o vorbă de scădere, ori să dovedescă
semne de împotrivire, că-și vor duce capetele în vèrful
rușii.

Și sciind ei bine, că turcul nu scie glumi, își pă-
răsiră cãrtogul frumóșel și se improșcară prin țéră, cât
le-a perit și urma.

Nașu și Nușca vèdènd acésta întèmplare neaștep-
tată se îngroziră și începură a se tângui că acuma ce
va fi cu ei ; dar turcul vine la ei și i intrébă cu niște
vorbe dulci : de unde sânt ? Cum e numele lor ? Ce
sórte i-a adus în acest bãrlog greu de păcate ? Bètrânii
de plâns nici că puteau vorbi când le veniă 'n minte tre-
cutul vieții lor.

— D'apoi sântem niște ómeni goniți de sórte, ui-
tați de ceriu și urgisiți de lume, — ăice Nașu suspinând.
Noi sântem de din colo, de peste codrii ; acolo am avut
averea noastră ; și trăiam fericiți, că aveam și o copilă fru-
mósă, ca lumina ochilor ; dar călugării aceștia ne-au
inșelat amar : ne-au furat copila și nu mai scim nimic
despre ea ; ne-a luat apoi tótă averea cu înșelăciune, și
pe urma écă ne-au adus din milă în curtea lor să le
fim slugitori. Acésta este sórtea noastră ! Acuma vedem,
că mâna sortii tot mai greu voiesce să ne apese ; că-
lugării se duc în lume și ne lasă amarului, fără să

avem loc unde ne-am plecă capul in Țilele aste grele.

— Nu fiți desnădăjduți nimic in bunătatea lui Ddeu; el pôte să ve facă mult bine, să redobândiți tot ce ați perdat și încă mai mult, — ȡice turcul.

— Oh! Pentru noi nu se mai pôte da bine pe acest pământ, — adauge Nașul lacrimând, pe când șe-dea jos p'o pētră și plângea cu capul in pumni.

— Ve incredințez, că eră veți mai fi deplin feri-ciți; dar fiți tari la inimă și suferiți, multămind lui Ddeu pentru tôte cele ce ve-a trâmisi. Credeți-mi, suferința vōstră e scurtă, că este aprôpe cel ce ve aduce mângăiere și bucurie, — cuvântă turcul.

Așă vorbiră ei multe d'altele, dar sērmanii părinți nu înțelegau nimic, nu puteau vedē cu cine vorbesc. Turcul încă eră pētră la inimă, nu spunea că el e Sanda.

— Fiți pe pace, bunilor mei, — ȡice el. Voiu să fac pentru voi tot ce-mi stă in putință că sânt mișcat fôrte de necasul și durerile vōstre, voiu cercă să le vindec. Dîcînd aceste se depărtă.

Cu sēra de odată se rentôrse insoțit de un mare neguțator grec, care ținea turme de măgari pe delurile din prēșma mănăstirii. Grecul cumpērē mănăstirea cu tôte pământurile dela turc pe o sumă mare de bani, și din mănăstire făcū coteț măgarilor sei.

Astfel mănăstirea, cuibul călugărilor din delul Sodom, se sodomî pe veci!

Turcul încăreat de bani acuma chemă la sine pe Nașu și pe Nușca și le ȡise să-i urmeze, că le va fi bine. Ei își făcură cruce și urmară.

Timpul eră cum le place călătorilor, cari trec deluri, trec văi, duși de dorul țērii lor. Pe drum povestesc Nașu cumcā călugării — după sērea audită — au vëndut averea lor unui jidov venit din rēsăritul Turciei, după ce in țēra sa ar fi făcut multe inșelăciuni și a fugit aice să-și cumpere moșii in țērile creștine. Moșia ce 'ntēie ôră a cădūt in ghiarele jidovului este moșia lor. Din aceste vorbe turcul mai invēță o școlă, și adecă modrul cum să scape moșia mai lesne din mâna jidovului.

Drumul călătorilor se scurtă și étă-i la vētra lor străbună; când o vēdură, li se sui pērul in vērful capului de ce vēdură: casa lor in cea mai rea dogă; cugetai că e un coșer unde se uscă pόμεle pentru postul lui Crăciun; șura lor eră ciucărie de beuturi veninoșe pentru poporul creștin; poețiile lor de vite erau indesate cu tot soiul de strente părăsite: tôte erau o privelisce de jale și de plâns. Indată ce jidovul vēdū că turcul intră in ocol, eși afară din casă și se inchină până la pământ naintea turcului, carele i grăiesce:

— Cinstite jupâne, dta ești stăpânul acestor alipoturi?

— Da, da! Io, io sânt! Și-apoi ce poftiți, dle bașe? — raspunde jidovul.

— Noi poftim bine; dar scii cum stă róta lumei, jupâne? — intrēbă turcul.

— Ah . . . Ce lucru greu . . . Stă așă cum e pusă, — ȡice jidovul.

— Ba nu așă jupâne, ci stă pe osie. Dar dta ești un jidov din țēra Jordanului de sub împērăția turcēscă; dta ești un fugar, care a făcut mari inșelăciuni țērii turcesci; dta ești urmărit de panduri in tôte țērile; pentru capul dtale e pus un sac de aur și acesta e norocul meu. Dta ești prins, stinge-ți catrițele și-mi urmēză. Te aștept!

Jidovul ca treznit o luă fugă in casă, apoi dă intr'o chilie, dă intr'alta, până la Rifchi cea drăgălașe, la soția sa, căreia i spuse, că e dracul in ocol și môrtea in prag. Atâta fu destul și Rifchii i se părū strimțată ușa; ea sboră ne feréstă in ogradă. Naftali dta e si-anoi.

aide lele la pădure să culegem fragi și mure . . . și nu să mai rentornară in veci.

Gândul turcului se implini: moșia străbună e mântuită și o cinstesc Nașului și Nușcāi, cari acum capētară o față mai voiôsă și inima li se mai ușoră de greutatea necasului, dar totuși eră cărbune, că lipsiă o parte din ea: lipsiă copila Sanda.

Turcul eră mare filosof, el cetiă din ochii bētrânilor tot adâncul inimei lor, deci le ȡice:

— Ve mai lipsesc ceva încă, scumpii mei bētrâni?

— O, noue ne lipsesc . . . môrtea, — respunse Nașu cu ochii plini de lacrimi.

— Și decă eu totuși aș fi omul ce ar putē implini dorul inimilor vōstre, ar putē să ve redeie fericirea perdută, cu ce mi-ați fi datori? — adauge turcul.

— Un bine așă mare nu se pôte plăti, el intrece bogăția pământului. Și decă ai inimă pentru noi și ești un făcător de minuni, ajută-ne: adă-ne pe copila nōstră Sanda . . . Credem că o lacrimă de fericire din ochii nōstri ar fi destulă resplată pentru o binefacere atât de mare!

— Oh! scumpii mei părinți! — ȡice turcul. Eu sânt copila vōstră, eu sânt Sanda și voi nu me cunōsceti încă nici acuma? Ochii sei innotau in lacrimi, ca doue stele in undele limpeđi a unui isvor curat, eră obrăjii sei aprinși de focul fericirii păreau doi bujorași de primăveră.

Nașu și Nașca, intocmai ca niște smintiți, cu un țipet grozav și petrunđător se aruncară in grumazul Sandăi, incepură a-o sărută și-a o stringe la inimă cu drag și arși de flacărele dorului purtat.

O familie mōrtă este inviată: familia lui Nabuc de Topârlan e acasă cu mult mai ferăcioră, căci fericirea acēsta eră căștigată după un șir de amare suferințe.

* * *

Vestea, ca purtată de fulger se lăți peste tot satul, că Nașul cu familia este acasă și că a dobândit dela jidov tōtă averea; și acuma își intocmesce olatele eră după gustul și trebuința sa.

Câteva țile fură de ajuns ca tôte să lie la loc, cum a fost odiniōră. Fiind că vēnturile umbli, vestea se respândi și mai departe; coconașii cu gânduri ērași incepură a se imbulđi la pragul Nașului. Viēta trecută rentôrse tot mai voiôsă și familia Nașului dădū uitării amarul trecutului, dar eră mai cumpētată căci trecēnd prin loc invēțase minte; cu tôte aceste eră mult iubitoare de ôspeți, cu aceea deosebire însă, că coconașii cari viniau, nu pré trebuiau, cari se așteptau nu pré viniau.

Așă trecură țile și țilele se inmulțiră și se făcură ani; Nașu și Nușca chieმაți fiind din viēta lumēscă, i ȡiseră Sandăi „remas bun” și se mutară in lumea cea cerēscă. Sanda remase fetă in pēr și încă fetă de vrēstă.

Coconașii cari o cercetau încă erau cam de țile și-i făceau frumosul numai ca ei să-și mai pērdă timpul uritului. E de sciut însă că nici Sandăi nu-i pēsă mult de ingurlitorii coconași, pentru că ea eră o cocōnă bocotană, trăiă lume albă; și-apoi fericirea cea mai mare și-o află in compania babelor vrăjitoare din sat, cu cari își petrecea fôrte bine, mai ales lângă sunetul cimpoilor sēu a „carabei”, după cum ȡicea Sanda.

In casa sa, călătorii și lipsiții gășiau acoperemēt, apă și pâne, și la inepărtare erau dăruiți tōți cu mâna plină. Numai o smintă avea Sanda, că eră fôrte superstițioșă, credea tare in puterea duhurilor nevēđute și-i plăcea mult a-și hrăni mintea cu tainele vrăciurilor și boscōnelor; dar și avea prilej să se imbogățescă in cu-

noscințele acele babesci. Așă, cătră farmecăturile răsăritene adunate pe câmpul vieții sale turcesci, mai adăuse o mulțime de vrăjitorii din țera sa. De aci apoi a urmat capul lucrului, că cocóna Sanda, in anii pletelor sale inflorite, se vesti că ea este și proroc făcător de minuni, adecă, scie face de dat fetelor, de intorsătura mênăturei și a urmei rele, de gonirea lui „bată-l tă-măie“, și de tôte loviturile și apucăturile ce cad asupra capului omenesc; sciea mai departe să oprască viscocele vântóselor și furtunile de ploii și grindină, îndreptând astfel calea șolomanilor in altă parte.

Ce s'a vorbit despre ea nici n'a fost glumă.

Cine a alergat la ea după ajutor, s'a rentors dând laudă ceriului. Cât a fost Sanda in viétă, in ținutul Petrengelului n'a mai fost pagube de ape, de grindină și de secetă, căci rugăciunile Sandăi totdeuna au adus dar, când a trebuit.

Dar lumea nici pe omul cel bun nu-l lasă in pace până in sfârșit; așă a pățit'o și cocóna Sanda la vremea bătrânețelor, când i plăcea jocăriile cu copii mici, cari înțelegând că Sanda, când a venit din țera turcului, a venit sub numele „Baba“ bey, și sciind, că ea numesce cimpoile „carabă“, o botezară: „Baba Carabă“.

După mórtea sa a jalit'o și-o jalesce și astăzi tot satul, căci cu ea împreună s'a dus și binele dela noi. Când trăia ea, lucram puțin și aveam mult, ađi lucrăm o săptămână, ca să avem o bucătură de ăi.

De-ar trăi Baba Carabă, ar mai traí și moș Gligore!

* * *

Așă își fini moș Gligore povestirea, érá mulțimea ascultătorilor încântată i mulțami și se indepártă șoptindu-și unul altuia: „Ține-l Dómne pe moș Gligore, ce gură alduită mai are!“

Iason Bianco.

D e c e ? . . .

De ce mai cauți ca s'ascunđi
Enigme sub cuvinte,
Când nu mai vrei nici chiar s'auđi
De dorul meu ferbinte?!
De ce cu vorbe-mi săpi mormânt?
De ce-mi vrei nimicirea,
Când eu n'am ăis nici un cuvânt
Că mi-ai sdrobot simțirea?!
De ce-mi măresci a mea durere?
O vorbă — numai una —
De ce nu-mi spui ca mângăiere
S'o am in totdeuna?!
Când scii ce mult te-am innălțat
In cântecele mele,
De ce nu-mi spui că ai aflat
Că-i drept ce-ți spun in ele?!
Ca cât voi fi mort intre vii
Cu pieptul plin de ghiată,
Să me gândesc măcar că scii
Cât te-am iubit in viétă!

Ioan N. Roman.

Spiritismul modern.

In decenie e din urmă s'a desvoltat un cult deosebit sub numele de spiritism, ai cărui adepti fac experimente metodice spre a produce niște fenomene curioase și a comunica cu spiritele repausaților, dela care doresc a câștiga diverse revelațiuni.

Curentul spiritist, susținut de o vastă literatură in opere de colóre științifică, in broșure și in foi periodice speciale, a luat dimensiuni fôrte mari și a tras asupra sa atențiunea seriósă a invétăților. Nu numai filosofi și naturalisti, ci și teologi de renume se ocupă mai de aprópe cu aparițiunile spiritiste séu spre a le verifică, sistematiză și esplică, séu spre a le impugnă. Diare beletristice și enciclopedice ca „Über Land und Meer“ fôia ilustrată fôrte respândită, organe serióse ca „Natur und Offenbarung“, „Zeitschrift für katholische Theologie“ ș. a. au publicat tractate mai lungi despre spiritismul modern, ai cărui asecli se cred a fi in număr de aprópe 20 de milióne.

Nu de mult s'au inscenat mai multe producțiuni in Viena și in Budapesta sub pretest de a demască pe prețișii spiritisti. Nu va fi fără interes a schiță aci câteva aparițiuni mai remarcabile, la cari se provóacă spiritistii, și a memoră unele teorii, cu care se silesc a le esplică.

Spiritismul modern e continuarea magnetismului animal și își trage originea din America de nord dela sectele quakeriane mai ales dela așă numiții tremurători (shakers), cari au cređut totdeuna, că sânt in comunicațiune cu lumea spiritelor, de care se iluminéză. Acești sectari fanatici se laudă, că din observațiuni profunde au descoberit posibilitatea de a constringe spiritele să se manifesteze nemijlocit după voia ómenilor.

In anul 1848 doue june sorori — Fox — din Hydesville aprópe de New-York au pășit in public cu afirmațiunea, că ele au darul miraculos de a vorbi cu spiritele repausaților. Ele n'au întârziat a face us de acel dar și cutreerând staturile Americii au ținut adunări, așă numite șednțe, firesce că pentru un mode-t onorat de câte 5 fracți de persónă. Americanii le-au numit medii, și până astăzi se întrebuintéză numele „mediu“ spre a denotá persónele de ordinar nervóse, care mijlocesc comunicațiunea cu spiritele repausaților. Nu peste mult damicelele, bune speculante, au găsit și asecli in niște servi ai curentului — predicători — Hammond și Scott, cari asemenea puteau vedé și auđi spirite, și le făceau să grăiescă. Mai apoi s'a încins o corespondință formală între acésta lume pécătósă și între lumea spiritelor: Washington, Franklin și alți morți de renume trebuiau să scriă séu cel puțin să dicteze informațiuni din lumea lor. Aceste informațiuni se publicau intr'un ăiar, pentru ca și cei mai indepártati, cari nu puteau asistă la ședințele arangiate de compania spiritistă, să-și afle mângăierea și desfătarea cuvenită in prețul abonamentului.

Faima producțiunilor spiritiste s'a lățit fôrte răpede și a resuscitat cele mai varii forme de superstițiune: mantică, magiă, astrologiă ș. a. La ședințele spiritistilor se imbulziau ómenii ca să fie marturi la aparițiuni curioase; bărbați de reputațiune ca John Worth Edmonds jude suprem la innalta curte in New-York, Mapes și Hare profesori de chemiă, Robert Dale Owen fost membru al congresului și ambasador american in Neapolea și mulți alții s'au declarat pe față ca asecli și aperători ai spiritismului.

Din America s'a lățit spiritismul in Europa și in alte părți ale lumei. Cei mai de frunte propagători in Europa sânt pe lângă scoțianul Daniil Home vestit pentru talentele sale mediumistice, fisticul William Crookes și zoologul Alfred Wallace in Anglia; baronul de Gül-

denstube și pedagogul Ipolit Rivail (pseudonim Allan Kardec) în Franța; consiliariul de stat rus Aksakof în Germania. În anul 1878 s'a alăturat la spiritisti în Germania celebrul astrofizic Zöllner, carele a asistat la 12 ședințe cu medicul american dr. Slade în prezența profesorilor Fechner, Weber și Scheibner.

Precum în America, așa s'au format și în Europa mai multe reuniuni cu scop de a scruta aparițiunile spiritiste. Diare spiritiste apar mai în toate țările, cele mai multe în Anglia. Ulrici, profesor la universitatea din Halle, cunoscut prin scrierile sale în contra materialismului, a publicat în foia sa filosofică un articol intitulat „Spiritismul, o cestiune științifică” recomandând experimentele lui Zöllner serioasei atențiuni a bărbaților de știință. În contra lui Ulrici s'a sculat fiziologul și psihologul Wundt din Lipsia încercându-se a arăta, că faptele descrise de Zöllner nu sânt decât artificioșii unui înșelătoriu american. Zöllner a răspuns lui Wundt și altor adversari cu critică necruțătoare memorând fapte mai nouă, prin care s'a încercat nu numai a arăta realitatea fenomenelor respective, ci a le și explica printr'o nouă ipotesă despre a patra dimensiune a spațiului.

Se ȳice că pe baza unor descrițiuni confuze și mistice din ȳiarele americane s'ar fi făcut la Brema în anul 1853 următoriu experiment. În giurul unei mese ca de 60 pundi s'au așezat 8 persoane și au format cu mânele pe mesă o catenă atingându-se mânele tuturoră cu degetul cel mare și cu cel mic. Se spune, că una dintre persoanele participante a eșit din catenă din cauza curentului nervos prę tare, eră cele 7 au persistat ca jumătate de oră, când de odată ar fi început să se plece mesă încóce și incolo, în sus și în jos, și apoi depărtând scaunele s'ar fi învęrtit în cerc vr'o 4 minute cu atâta rașediciune, cât d'abiă-i putea urmă catena. Acesta întęmplare publicată în ȳiare a dat ansă la mai multe experimentări în diverse locuri și a provocat o mulțime de broșure și tractate despre fenomenul curios al mișcării meselor prin curentul nervos.

Ca să se câștige rezultate practice, atât pentru medie, cât și pentru publicul asistent, s'a combinat apoi un metod, după care mesă mijlocesce corespondința între spiritele repausațiilor și între publicul din lumea această. Experimentul se eșecută ca și la mișcarea meselor. Mai multe persoane se înșirau în giurul mesei, pormană catenă cu mânele așezate pe mesă și așteptau până se coborâ spiritul asupra lor, ce se anunțau prin mișcarea mesei. La întrebări răspunde mesă cu — da — redicând un picior și lovind în paviment; eră când nu loviă în paviment, se înțelega — ba — adecă neșatiunea întrebării.

Mai târșiu s'a completat acest metod intru atâta, că mesă redică mai de multe ori piciorul și silabisă cuvinte arătând literile prin atâtea lovituri, câte corespundeau numerului ocupat în alfabet d. e. A prin 1, B prin 2, C prin 3 etc. Acesta speciă de corespondință s'a simplificat și mai mult prin aceea, că se luă o corfiță proveșută cu un creion, seu un aparat propriu numit psihograf compus dintr'o scândurea, pe care eră un indicator mobil, carele se portă pe literile alfabetului așezate în cerc, îndată ce mediul puneă mâna pe instrument.

Spiritistii afirmă, că sânt medie, care n'au decât să ia creionul seu condeiu în mână, și apoi ca sub influș străin încep să scriă cu celeritate febrilă; ba și fără participarea esternă a mediului se produce în apropierea lui o formă de scrisore pe tablite de ardesia seu pe papir (scrisore directă a spiritelor). Afară de comunicațiuni scrise mai capetă spiritistii și revelațiuni orale, seu că vorbesce mediul în estase ori în somn magnetic, seu că se aud altcum cuvinte și frase.

Spre a întări opiniunile lui Ulrici, Zöllner și conșoții, cari consideră aparițiunile spiritelor ca mijloce providențiale pentru reședșeptarea credinței, servesc acelea eșemple, prin care necredincioșii s'au întors la credință, și înșeși spiritele au provocat la implinirea datoriuilor religioșe. Într'acesta privință e forțe interesantă relațiunea profesorului de zoologiă la universitatea din Petersburg Nicolau Wagner. Acea relațiune se află tipărită în studiele psihice ale lui Aksakoff și la Zöllner.

La ședințe participă totdeuna trei dame cu talente mediumistice remarcabile: soția unui chemic Sofia E., sora ei O. M. și o amică A. L. care toate trăiau de mai mulți ani în amicitia și simpatia sinceră. Tustrele manifestau o profundă religioșitate și uriau ori ce înșelăciune. Aceste dame considerau fenomenele mediumistice mai dela început ca minuni, și acesta părere se întăria în decursul ședințelor continue, cu cât se dezvoltau mai mult aparițiunile curioșe. A patra damă, care luă parte la ședințe, domnișora Catarina L., înainte de a începe ședințele, eră ateistă și plecată spre materialism, dară forța aparițiunilor mediumistice i-a șgduuit și distrus fanatismul.

Acest mic cerc s'a apucat de ședințele spiritiste în firma șperanții, că va reuși a-și explica aparițiunile mediumismului ca dezvoltarea ulterioară a unor fenomene fizicale cunoscute. Spre acest scop s'a așezat mesă pe suporturi de sticlă și i s'au înășurat picioșele cu un fir metalic, ale cărui capete s'au împreunat cu un galvanometru (un aparat, carele aretă prezența și acelor mai debile curenturi electrice) — suporturile de sticlă aveau destinațiunea a izolă mesă de ori-ce influință electrică a pavimentului.

În loc să se arete nescari fenomene fizice, îndată la prima ședință mesă a cerut alfabetul și prin lovirea piciorului în paviment a dat următoșele frase: „Eu șufer, pentru că tu nu creșii”. — „La cine se referesce acesta frasă?” — întrebare damele prezinte. — „La Catarina L.” — „Cine ești tu?” — întrebă L. — „Eu sânt amica ta Olga H.”

Acesta amică intim iubită, asemenea ateistă repausase cam înainte de un an, de aceea Catarina L. s'a afectat adânc și s'a minunat forțe de șcirea căpętată prin mesă. După acesta tot în acea ședință s'au făcut mai multe revelațiuni, care se referiau la o întęmplare cunoscută numai Catarinei L., și au convins-o pe deplin despre eștința sufletului amiceii sale în cealaltă lume. Așă i-se deschise de nou Catarinei L. terenul spiritual cunoscut ei din prunciă, dară delăturat de minte, și înima ei începă a bate de nou pentru credință.

Îndată în ședința următoare se delăturară dispușțiunile fizicale de mai înainte; conversațiunea deveni tot mai viă și iniări din ce în ce credința în eștința altei lumi. După douę luni acesta credință se prefăcu în convicțiune firmă la toate damele participante.

Din ȳiarul ce-l portă Catarina L. numai pentru sine, carele după mörtea ei a ajuns în mânele autorului citat, se publică următoșele: 29 martie 1876 1½ oră noștea. Îndată ce ne culcarăm, aușii la capul patului meu niște lovituri în păriete. Eu cușetam, că trece cineva pe trepte, dară apoi repeșindu-se loviturile cu putere mai mare, imi adusei aminte, că doră Olga mea va fi venit la mine și agrășindu-o căpętai respuns prin trei lovituri. — „Tu ești Olga”, întrebai tare pe spirit. Trei lovituri uniforme respunseră. — „Putę-voiu dormi linisčită noștea acesta?” — Erăși trei lovituri ca respuns.

În 30 martiu 6¼ orę șera. „Pentru ce ai bătut eri la părietele meu Olinca?” — „Spirite rele te impędecă a merge la cuninecătură. Tu voiăi să mergi, și acum te-ai lășat de propușul teu. Eri am venit să-ți șpun, ca să nu ascuști de spiritele rele. Totă șeptemă-

Copila și florile.

na acésta nu voi veni la tine. Am mult de lucru. Joi după cuminecătura te voi cerceta. — „Aşa dară decă me voi cuminecă, vei veni la mine?” — „Da, şi-ţi voi dăruî ceva”. — „Ce va fi acel dar?” — „Darul meu îl poţi arăta la toţi”. — „Mi-l vei da în ziua cuminecăturii?” — „Da, în biserică”.

În 1-a aprilie. M'am mărturisit. După cuminecătura m'am dus la locul meu în biserică şi am şedut. Indată aflai în mâinile mele un buchet dintr'o roşă albă şi din ramuri de mirt înfăşurat cu o buclă de păr mie pré bine cunoscut şi scump. Acesta a fost darul promis. Ajunsă acasă dela biserică, ne-am aşezat la mesă. Amicul nostru ceresc se află între noi. Prinele sale cuvinte au fost: „Ve uréz la tóte fericire. Imi pare bine de voi. Sufleţelul meu, ești şi tu indestulită cu darul meu”. — „Ce înţele dai tu roselor şi mirtelor?” — „Amóre curată, eternitate!” — „Numai cu greu am putut să-mi reţin lacrimile.”

În 30 aprilie, 10 óre. S. E. şedând pe scaun, a cădut în trance (estase, rapt), despre ce ne insciinţă spiritul. După acésta ni se arăta la tóte pe rând o mână, care la dorinţa noastră atingea mâinile noastre şi se apropia de faţa celor ce nu o puteau distinge destul de bine. Eu întrebai spiritul, că óre fi-mi va iertat să sărut acésta mână. Spiritul respunse, că mâna sa va fi pe mesă la mijloc, şi o voi pute sărută, decă voi acoperi cu o servietă. Eu am sărutat de doue ori mâna mie scumpă şi m'am convins despre realitatea ei: eră o mână viă, elastică.

Autorul citat dice, că publică acestea estrase spre a arăta sinceritatea şi intimitatea repausatei faţă de observatorii fenomenelor mediumistice, care au avut loc dinaintea ochilor acelor observatori, despre cari mai adauge, că nu erau preocupaţi decât de interesul apariţiunilor şi nu aveau a face nimica cu propaganda spiritistă. În acel cerc resrins s'au întâmplat tóte fenomenele mediumistice comune, precum mişcarea de obiecte, apariţiunea de pete luminóse, de mâni şi altele. În speciă se arătau adese-ori obiecte diverse, mai ales imagini sacre, păr şi flori. Spiritul Olgei A. a declarat odată, că materialisaţiunea sa deplină va avé loc cu ajutorul Sofiei E., care e cel mai puternic mediu. Intr'o séra determinată de mai nainte prin spirit, mediul s'a culcat pe un divan, carele eră despărţit de ceilalţi presinţi printr'o perdea formală de un pled, aşá însă, că poziţiunea şi starea mediului se putea observá de câţiva dintre asistenţi. Chilia eră cam întunecată. Mediul cădut în trance a fost redicat de vr'o câteva ori în aer, apoi aşezat pe paviment şi éráşi condus la divan. După acésta din dosul perdelei s'a redicat peste ea o figură albă acoperită cu un vél des de gaze. Figura a venit peste perdea lin şi uniform la cei ce şedeau în giurul mesei, a îmbrăşat pe Caterina L., a sărutat-o şi după ce i-a atins faţa cu mâna a dispărut redicându-se éráşi în aer. La prosima şedinţă ținută la intuneric s'a repetit apariţiunea şi Catarina L. a fost acoperită de spirit cu un vél de gaze. După acésta întâmplare au încetat şedinţele mai de tot. Adunarea spăimântată a câştigat convicţiunea, că după atâtea probe despre esistenţa altei lumi şi a unei puteri superioare ar fi pécat a continuá şedinţele, de aceea se serviá d'n când în când numai de mijlocele ordinare: tiptologiá séu psihografiá.

Autorul continuá a enará, că făcându-se cunoscut cu chemicul E. şi cu familia lui, şi-a descoperit dorinţa a câştigá câteva probe despre obiectivitatea şi realitatea fenomenelor mediumistice, şi că la rugarea sa s'au convoit mai mulţi, din cari au participat la şedinţele de mai nainte, numai Catarina L. s'a opus afirmând, că nici o probă nu va pute învinge cândva pe cineva despre esistenţa fenomenelor mediumistice, fiind că a-

césta se ține de credinţă, nu de sciinţă. Nu peste mult a repausat biéta Catarina şi mamă-sa considerá tóte faptele mediumistice ca produse ale unei puteri diabolice.

În tótna anului 1878 s'au reinceput şedinţele spiritiste ale cercului respectiv, după ce spiritul repausatei Catarina L. şi-a dat convoirea şi a promis succes bun. La acel cerc s'au mai alăturat câţiva tineri. Inginierul mechanic M. a devenit asistent regulat şi de vr'o câteva ori a participat şi medicul L., carele se ocupá cu psihiatria. Am luat o tabelă duplă de ardesiá, care se putea închide ca o carte; pe améndoue feţele interioare am lipit câte o foie de papir negrit cu funingine, apoi am închis tabela, am legat-o cu o cordiţă ale cărei capete precum şi marginile tablei s'au sigilat cu sigilul chemicului E. Sigilul l'am dus cu mine acasă spre păstrare. Prin lovituri ni s'a dat de scire, că tabela trebuie să zacă pe mesă în decurs de patru şedinţe şi apoi vom aflá intipărituri pe densa. Sub şedinţe mesă eră totdeuna acoperită cu o servietă, sub care zăcea tabela. Desvoltându-se apariţiunile, tabela începea să se mişce de sine-şi; ea se portá dela unul la altul, rămânând câteva minute sub mâna fie-cărui asistent. În şedinţa a treia s'a demândat să sigilăm tabela cu şapte sigile cu alt sigilar al chemicului E. Noi întrebărăm: „Este ceva pe tabela?” şi ni se respunse: „Eu nu sciú”. După acésta întrebărăm, că óre este iertat a deschide tabelă şi ni se respunse cu „da”, deci deschiserăm tabela şi aflărăm améndoue foiele de papir neatínse. Inchiserăm apoi tabela, înfăşurărăm cu cordiţa şi o sigilarăm cu şapte sigile, păstrând sigilarul la mine. În şedinţa următoare a început tabela a se mişcă cu vehemenţă şi mi s'a demândat să o iau pe genunchiele mele. Eu am implinit acésta demândare, şi am pus mâinile éráşi pe mesă. După câteva minute am simţit ca şi când s'ar atinge cineva lin de tabelă, apoi ni se demândá să luăm tabela şi să o deschidem.

Noi aprinserăm lumina, căci şedinţa se ţinea la intuneric, deschiserăm tabela şi vedúrăm pe fie-care faţă internă câte o copii: pe cea din dreapta copia unei mâni, pe cea de a stânga a unui picior. Tustrele mediele femeiesci şi chemicul E. recunoscurá indata în copii mâna Catarinei L., căci avea nescari semne caracteristice. Copia piciorului n'a fost destul de clară din cauza, că având noi puţină incredere în rezultatul promis n'am aşezat papirul cu destulă grige.

Acestea probe obiective le cred de ajuns spre a delăturá ori-ce cuget de înşelăciune. dice autorul şi adauge, că şi de ar fi fost cu putinţă a imită sigilele şi a deschide tabela, în tot cazul eră peste putinţă, ba fără causă şi fără scop, a imită copia mânei repausatei Catarina L. Toţi asistenţii erau credincioşi şi se interesau în aceeaşi măsură de experiment; dară nu eră nici unul atât de malifios ca să se foloséscă de atare mistificaţiune neumană mai vértos cu privire la persoanele, cărora memoria Catarinei le eră sacră. Mediele s'au bucurat fórté când au recunoscut în copii mâna Catarinei L. Toţi cei de faţă şi-au făcut cruce şi-au plâns, toţi au considerat rezultatul acestui fenomen mediumistic ca un miracul.

(Va urmá.)

Teodor Roşiu.

Copiii care fuméză.

În minutul când din tóte părţile nu s'aude vorbindu-se de cât de regenerarea şi reformele indispensabile şi grabnice, ce trebuiesc aduse în obiceiurile şi moravurile societăţii, mi se pare că cea dintéiu datorie

a igienistilor, precum și a presei, trebuie să fie de a combate prin ori-ce mijloce și fără întârziare obiceiurile vătămătoare sănătății, care au luat în Franța, de trei-șeci de ani încôce, o dezvoltare nepomenită.

Între aceste obiceiuri, abuzul de tutun trebuie să ocupe unul din cele dintâi locuri. Acest subiect s'a tratat de foarte multe ori în timp de 15 ani, atât și în presă cât și înaintea corpurilor de învățați; chiar eu am comunicat în mai multe rânduri Academiei de științe și Academiei de medicină rezultatul cercetărilor mele asupra abuzului de tutun; dar răul e atât de mare și face progrese atât de însemnate în cât trebuie să revin.

Partisanii tutunului îl găsesc nevătămător; după densii, el este un izvor prețios pentru repausul spiritului, este mângâierea supremă a celor mahnîți.

Protivnicii, din contra, îl invinovătesc de toate relele ce apăsă omenirea și cer în contra lui legi de prescripțiune absolută.

Fără îndoială, în amîndouă taberele este esagerare; dar, cu toate acestea, este un punct al certitudinii, asupra căruia mai toți, după noi, trebuie să fie d'acord: voi să vorbesc de efectele tutunului asupra copiilor.

Sînt aprîpe 15 ani, de cînd am avut ocaziunea să dau într'o provincie îngrijiri unui număr destul de mare de băieți, întrebuițați la manufacturi, și care a-retau semne de o mare alterare în sînge. Aste neorînduiele în economia animală mi se păreau a fi efectele unei constituțiuni slabe, ale neindestulării de nutriment, umezelii locuințelor și ale naturii chiar a muncii, de ôre-ce acești copii își petrec o mare parte din viață în mijlocul emanațiunilor nesănătose de tot felul, în atelierul unde se vestejesc, vai! din vîrsta cea mai fragedă, o parte din poporațiunile noastre.

Me ocupam atunci cu cercetarea influinței tutunului asupra circulațiunii, și, cîntînd bolnavii de cercetat, fui isbit de numărul considerabil al copiilor de lucrători, dela 9 pînă la 15 ani, care fumau, și me întrebam decă astă obiceiunță n'avea vr'o legătură cu casurile foarte numeroase de anemie ce observam la densii. Me hotărîi dar să îndreptez cercetările mele asupra astui punct. Dar, cunoscînd bine greșelile în care aș fi putut căde, de ôre-ce copiii care muncesc la manufacturi sînt de cele mai multe ori anemici, și de ôre-ce celelalte condițiuni rele de igienă în care se găsesc așezați sînt cauze puternice de alterare a sîngelui, am observat mai mult copiii luați afară din manufacturi: din societatea bună dela Paris și dela țeră.

Ecă rezultatul:

Din 38 copii, dela 9 pînă la 15 ani care fumau mai mult s'eu mai puțin, am găsit efecte simțibile la 27.

Doze-șeci și doi presintau turburări diferite de circulațiune, palpitații de inimă, greutatea la mistuire, lene de inteligență și un gust mai mult s'eu mai puțin pronunțat pentru beuturi tari. Trei aveau intreruperi la puls. La opt, analiza sîngelui arătă o imputinare mai mult s'eu mai puțin însemnată de globule sanguine. La doi-spre-șeci, le curgea sînge din nas foarte des. Șeci aveau somnul agitat. La un copil, ftisia pulmonară mi-a părut că este consecința unei grozave alterațiuni a sîngelui, provenită din cauza tutunului.

Dela 9 pînă la 12 ani efectele mi s'au părut mai simțibile. La copiii bine nutriți, desordinele erau în general mai puțin mari. Opt erau în vîrstă dela 9 pînă la 12 ani; opt-spre-șeci dela 12 pînă la 15 ani. Un-spre-șeci fumau de 6 luni, 8 luni s'eu un an, și șese-spre-șeci de mai mult de 2 ani.

Tratarea cu feruginose și cu chinchină mi-a dat mai totdeauna rezultate neînsemnate.

Din un-spre-șeci copii, cari au încetat de a fumă, și pe care i-am putut urmări, la șese au dispărut de tot simptomele, pe care le semnalasem. în mai puțin de 6 luni; la trei s'a mai păstrat o parte. Pe ceilalți i-am pierdut din vedere.

Cele patru observări următoare, pe care le-am comunicat în 1864 Academiei de științe, vor da, mai bine de cât ori-ce aș pute să spun, tabloul destul de adevărat al efectelor ce are tutunul asupra copiilor.

I. M. are un-spre-șeci ani. Acest copil lucră într'un atelier, unde se împletește lăna, de 18 luni. E bine făcut, are piept lat, sistema musculară bine dezvoltată pentru vîrsta lui. Fața i e galbenă, cam buhăită. Privirea i e cam stinsă, mișcările lăngeșinde; câte odată i curge sînge din nas. N'are năravuri urite și e destul de bine nutrit.

Părinții me înștiințază că știu bine că copilul fumă de mai bine de un an, dar că n'au dat nici o importanță acestui fapt; că toți fumă din casă și s'au creșut că acesta ar pute să ave veri-un inconvenient; că de altmîntrelea el nu fumă de cât trei s'eu patru pipe pe zi, afară de Dumineca, cînd fumă apăsător totă ziua.

Carotidele acestui copil produceau un șgomos de resufare pronunțat. Pulsul este mîle, regulat, fără intreruperi. La ascultațiune se constată niște palpitații cu impulsione moderată la regiunea precordială. Sîngele, pe care l'am putut ave mai tîrziu, mi-a arătat în analiză o imputinare însemnată de globule sanguine.

Am fost destul de fericit ca să obțin dela părinți să-și impedeze copilul de-a fumă. Se ținură de cuvînt și aprîpe după trei luni, sănătatea revenise copilului. Numai dară că se observau din cînd în cînd unele palpitațiuni de inimă. Nu m'am servit cu nici un medicament.

S. R., copil de 12 ani, fiul unui morar, fumă de șese luni. De câte ori fumă i vine amețelă, i vine să verse și-și schimbă coloră figura. Somnul i e agitat. Mistuirea în general i e bună. Acest copil, care se distinsese prin inteligența sa, a devenit greoiu, apatic, și se dă la munca intelectuală cu multă greutate. A prins gust pentru beuturile tari și încercă totdeauna palpitațiuni. Toate silințele ce mi-am pus ca să-l descură de tutun au cășut, din cauza neglijenței părinților lui.

B. fiul unor părinți cu pozițiune. Acest copil nu avusese de loc bôle pînă la 13 ani. Atunci avu niște sături de sînge și tuse, care nelinisciră mult pe părinți și i făcură să me consulte. Eu observai niște manifesturi la plămîn. Răul făcu progrese răpedi și copilul muri după opt luni.

Sora sa mi-a mărturisit în urmă, că de cînd era de 11 ani, el fumă câte 4 s'eu 5 pipe pe zi, cu toate că menințările și dojenile ce i se făceau. Pînă la vîrsta aceea fusese totdeauna bine. Numai atunci deveni galben și lănceșind, cu apetite caprițioase și cu sături dese. Avea adesea palpitațiuni de inimă și se trezise foarte leneș. În familie, nu fusese nimeni, ftisic.

S., 15 ani. Acest băiat, c'o inteligență viuă, studiază în unul din liceele din Paris, ca extern. Din copilărie din eitate de 9 ani; totdeauna mi-s'a părut că se bucură d'o sănătate desevîșită. Mama sa me consultă pentru curgerea de sînge din nas, la care eră supus de câteva luni. Fui isbit de 'ndată de galbenela și slăbiciunea băiatului, și, fiind că sora sa murise de ftisic, începui prin a ascultă peptul. Plămînii erau sîcetoși. La inimă se simțiau palpitațiuni destul de puternice, și după 15 s'eu 20 de bătăi, constatai o intermitință foarte distinsă, care coincidea cu oprirea pulsului. Analiza sîngelui arătă o imputinare însemnată de globule sanguine.

Eram sigur că acest copil n'avea apucături rele ; hrana i eră escelinte și eră așeșat in mijlocul celor mai bune condițiuni igienice. Atribuii acēsta alternativă a sângelui unei creșteri cam active și-l supusei unui regim particular, la feruginose, la chinchină, etc. După trei luni de tratament, starea lui, in loc să se imbunătățească, s'agravă și mai mult. Eră tocmai pe timpul vacanțelor și 'ndemnai pe mama sa să-l ducă la băiele dela Dieppe.

La întorcere, adecă după șese săptămâni, il esaminau din nou, și desordinele, pe care le-am descris, persistau mereu. Dar pofta de mâncare eră mai bună.

Numai atunci imi spuse un amic al casei că băgase de sēmă că acest copil, inșelând ori-ce supraveghiare, fumă de doi ani ori-de-câte-ori găsiă ocașiune, ascunșend ast obicei prin tōte șiretlicurile posibile.

Aveam a face cu un băiat inteliginte și care avea incredere in mine și-l făcui numai de cât să ințelegă primejdia la care eră spus. Imi promise că nu va mai fumă și se ținu de vorbă. După patru séu cinci luni, el își reluase tōte semnele de sănătate, lăsând la o parte intreruperile pulsului, care au persistat încă un an. El imi mărturisi că, din minutul când incepuse să fumeze, prinse un gust destul de pronunțat pentru beăturile tari.

N'aș mai sfirși decă aș voi să inserez aci tōte faptele ce am adunat și care probéză că tutunul fumat de copii, chiar in puțină cantitate, aduce indată o alterațiune a sângelui și principalele simtōne care o 'nsoțesc ; că copiii care fuméză au o lene de inteligință și au adesea gust pentru beăturile tari, alcoolice.

Intreb dar, sfirșind, pe toți care se intereséză din inimă de junime : nu e ore o datoriă a doctorilor, a părinților de familiă, a insitutorilor, să le interșică cu desevēșire intrebuițarea tutunului ?

Dr. E. D.

Doine din Ardeal.

Pe-unde trec cu dorul meu,
Plânge érba pe păreu ;
Pe-unde trec cu jalea mea,
Plânge érba pe vâlcea.

*

Rusmalin de pe cărare,
Nu te ținé bade tare,
Că nu ești rupt dela sóre,
Ci ești din pământ smolit,
La tótă lumea urit :
Dintr'o flóre scuturată
Și din viță blăstemată.

*

Badea murgu-și potcovese,
Mândruța stă și-l pândesce,
De lacremi abia-l zăresce.
Ea din grai așă grăesce :
,Bade, murgu-ți potcovese,
Și 'ncalecă-l voinicesce
Și-l inșelă cu petele,
Hai la mama și me cere ;
De m'a da, de nu m'a da,
Da-m'a frunța și érba,
Duce-m'oi cu dumnia ta,
Să trăim drag vieța !'

*

Frunță verde păpușoi,
Când umblai bade la noi,
De-ale nōstre dragosti dulci
Infloriă calea pe lunci,
Busuiocul inverșia
Sufletu-mi intineriă :
De când bade tu nu vii,
Par că luncile-s pustii,
Busuiocu-a veșteșit,
Sufletul mi-i amărit.

*

Frunță verde de tulpină,
Mult suspin dela inimă ;
Frunță verde de mohor,
Am avut un bădișor
Și s'a dus in țeri străine
Și tot plâng intre suspine :
De când el s'a dus in lume,
Dorul meu nu are nume,
Geme inima din mine,
Tot cu lacrimi și suspine.

*

Vai de mine ce să fac,
Că mi-a dat dorul de cap,
Lécurile din potică
Nu-mi mai folosesc nimica
Aș muri, mórtea nu-mi vine,
Aș trăi, dar n'am cu cine

*

Măgeran cu fir ciuntat,
Véd bade că m'ai lăsat ;
Măgeran verae domnesc,
Lasă-me, nu-mi bănuesc.
Frunță verde de trifoi,
Intornă-te-i innapoi ;
Spicuț verde tot de grâu,
Dar atunci va fi târșiu.

*

Frunță verde de-alfior,
Mi-i bărbatul beutor,
La tótă crișma-i dator
Și la lucru n'are spor ;
A avut un biet cogioc,
L'a pus la crișmă zălog ;
Și avui un comanac,
L'a pus la crișmă 'n dulap
Și avea el o bondiță,
Și o duse la crișmuță.
De când bé la fágădeu,
De-atunci i-i sumanul réu ;
De când bé la crișmă 'n dél,
De-atunci i-i sumanul rar !

Culese de

Laura Veturia Mureșan.

O ț e t u l .

Luând strict, oțetul și-ar află locul seu mai curând intre mâncări, decăt intre beuturi ; insē fluiditatea sa ne indemná a-i destina locul seu totuși intre beuturi.

El se fabrică din tōte beăturile alcoolice și e un derivat al alcoholului. Impreunând alcoholul cu oxygen, se discompune acela in acid acetic și in apă și decă mai adaugăm apă, căpētăm ceea ce numim noi oțet. In pracsă insē se fabrică oțetul din acele spiritușe,

cari conțin deja apă abundantă. Oțetul e dar acid acetic subțiat, carele firește mai posedă și pe acele substanțe, cari le-a conținut beutura, din care a fost preparat. Așa aflăm d. e. în oțetul de vin kali tartaric și sulfuric, tanin; eterul acetic i dă acel miros plăcut, ce caracterizează atât de frumos oțetul de vin. Alcoholul în oțet e argument destul de eclatant, că nu tot alcoholul a trecut în acid acetic și apă. Oțetul de pome conține pe toate substanțele pomelor, și așa mai departe.

Oțetul concentrat are calitatea de a dizolva mai multe părți din organismul animal, așa d. e. fibrinul și albuminul, sângele, galerta etc. Albuminul leguminoselor însă devine prin oțet insolubil, și de aceea comitem o eroré din cele mai mari dietetice, punând în masere, linte, fasole oțet. Oțetul stămpără mai departe se și promovează mistuirea. Cuanțitatea oțetului ca nutriment însă nu are să fie mare, séu și cuantități mici nu repetite pré de multe ori, căci atunci el lucrează pré ușor contrariul, strică mistuirea și produce urmările cele mai triste; astfel de indiviđi își capătă o față palidă și devin săraci de sânge.

E dar un joc periculos, când cineva rumen și sănătos, consumă oțet numai, ca să-și procure o față palidă interesantă. Ce ăic crerii la aceea, că li se detrage sângele!

Sciind, că acidele ajută la transformarea amyului și gumi în zachar, așa și din punctul acesta de vedere se recomandă consumarea oțetului. Obiceiul dară de a da la măsă salate cu oțet și cu deosebire cu un adaus de grăsime (uleu), e una din cele mai salutarie instituțiuni ale dieteticeii.

Oțetul afară de aceea, că contribuie la mistuit se mai recomandă pentru ameliorarea gustului bucatelor, precum și prin puterea lui conservatoria, substanțele impregnate cu oțet nu putrețesc.

Mamelor laptânde li se opresce cuantități mai mari de oțet, din acel punct de vedere, că dizolvând el pe lițele, ce imbracă globulețele de unt, reduce prin această cuantitatea grăsimii din laptele propriu. Sugătorii capătă un lapte mai sărac de unt. Influița binefăcătoare a oțetului se mai poate vedé de acolo, că iritând el pelea internă a stomacului, îl silește pe acesta să-și stórca sucul seu mistuitor, un indice destul de puternic, pentru a ne servi de oțet în tot locul, unde se consumă mâncări grase și greu de mistuit.

Medicina face us de oțet în toate casurile de intoxicatie cu amoniac, var, beladona (matraguna), opiu; la casuri de leșinare adus la nas în neuralgii, dureri de dinți; ca un ce adstringente la curgeri de sânge, la congestiuni de cap și în organele interne. Ca un ce recoricor la tifus, scarlatină, aprinderi de creri, la gangrenă prin decubit (prin jacere). Se întrebuintează mai departe pentru afumarea odăilor de miros greu — aici are se premérgă mai întéiu aerirea lor.

Dr. Ioan Moga.

G u z u l.

— Snová. —

Mi-a spus moșul că i-a povestit un unchiu al lui, care auđise dela strămosul seu: că în vremile bétrâne se află un popă.

Popa acela eră putred de bogat. Carte sciea mai puțină decât e de neapărat de lipsă pentru un preot; dovédă despre lipsa lui de carte eră răvașul cel mânăout de cari, fără care nu putea face nici o mică sfeștanie, ne cum să pótă slují în biserică.

Popișca acesta, c'asă-i ăiceau ómenii, fiind că eră

fórte mic de stătură, par că l'a bătut cineva cu maiul cel mare în cap ca să nu crească ca alți botezați, atăta eră de celău și de lacom pe avere în cât nu avea soț pe rotogolul acesta. Mai cu sérindare, mai cu serecuste, ba chiar și cu puterea luă câte-un petec de pământ, până când avea atăta de nu-i mai sciea séma, și nu sciu pentru cine pécatele lui adună atăta avere, că nu avea decât o schidólă de fecior încă și acela ne insurat.

Odată stă dracu de popa, că nu-i voui ăice mai bine și se pune cu puterea pe un dărăb de pământ a unui biet de om ca cum se pune dracu pe țundră, cugând că și acesta ca alți mulți mai bine se va lăsă de pământ, de cât să aibă neînțelegeri și stară cu popa; însă omul numai de cât face rënd ca tisturile dela oraș să éśă în fața locului.

După ce popa înțelese, că tisturile ca mâne au să ese în fața locului, se puse și în nóptea aceea făcú o grópă în pământ, în acea grópă își puse schidóla de fecior, coperindu-l ca să nu se vedă.

Când veniră tisturile și alți ómeni bétrâni la fața locului, popa tăia cu o gură ca cu o sabie și între atele ăicea, că chiar pământul însuși mărturisese, că este al lui, a popii. Comisia necredënd o mirăzenie ne mai auđită ca aceea, ca să vorbescă pământul, i-a ăis să-l întrebe și de i-va respunde, il va dobândi.

Popa dete cu piciorul în pământ și ăise: „al cui este pământul acesta“. „Al popii“ se auđi glasul din pământ. Acesta s'a repetat până de 3 ori. Tisturile, ca să nu-și calce cuvântul, făcură pe popă cu pământ, lăsând pe bietul om cu buzele umflate.

Însé Dăet, cărui nu-i plac nedreptățile și care nu lasă nici o fără-de-lege nepedepsită, făcú din feciorul popii un animal, cărui nu-i place a trăi numai în pământ și pe care-l numim „guz“. Când veni popa să-l desgrópe, ia drace fecior decă ai de-unde! El a ramas guz și guz este și în ăiua de astăđi.

I. Bota.

C u g e t ă r i.

Unul din poeții nóstri adresându-se cătră o tineră fétă, i dá aceste consilii:

„Spre a ficsă inima unui amant, nu este destul să fii frumósă; se poate să nu întâlnim sub o aparință încântătoare de cât o inimă infidelă. Decă voiesci să fii bine iubită, trebuie să lași a-ți pretinde totul: a acordă puțin, a nu da nimic; a refusă totul spre a lăsă să ia“. (Ad. Ricard.)

Multe menage nu sânt ađi de cât parodia guvernământului constituțional al epocii nóstre, în care gele domnesce și nu guvernă. (M-me de Girardin.)

Când o femeia nu voiesce a potriví cămășile bărbatului seu, se poate afirmă că-și face o plăcere reparând insa-și călțunii amantului ei. (Commerson.)

Poligamia, atât de sever interăisă de legile nóstre, ar trebui să fie obligătoare pentru medici. Nu ar fi drept, în sfârșit, de a constringe pe cei cari fac să éśă din astă lume așa de mulți ómeni, să o repoporeze puțin? (Ad. Ricard.)

În amor, nici o împăcare nu se face fără ca tandreța să nu se indoiască. Astfel poetul ne ăice:

Nu renunțați nici odată la împăcare. Ah! Păziți-ve bine! Fericirea amanților nu esistă de cât când varieză. Érna face ca primăvera să prețuescă mai mult; azurul cerului e mai plăcut presărat de nori, și cine n'a vėđut vijelii, nu s'a bucurat nici odată de timp frumos. (M-me de Sastory.)

Amorul nu este forte de cât din cauza slăbiciunii nóstre. (Ninon de Lenclos.)

Prietinii.

Eră o și frumoasă, și de primăveră. Natura scăpată din cătușile, care o lăntuiseră peste erna, invită pe mic și mare a eși afară. Sorele abia își revărsase primele raze peste orizon, ăr câmpul cu mii de floricele — unele mai mândre ca și altele — strălucia de splendoră lui. Multe culori de flori se aninau în jos de pe pomii din grădină; ăr pistrițele păserele — vesele de frumuseța și ciripind cântecul de dimineta — se rotiau în înălțime și se acățau de cômbele aceloră. Tote erau în voie bună.

Focul, Aerul, Apa și Adevărul — buni prietini tustpatru și frați de cruce — ședeau pe un mușchiu de flori sub nucul cel umbros din grădină.

Un véc — erna — i-a despărțit și, scăpați din închisorile lor ernatice, se bucurau acim de *revederea*, care i-a întelnit.

— Unde locuesci, *Focule*? — și se *Aerul*. Privesce sub desisul crengilor și unde vei vedé o frunză clătinaându-se, acolo me afli și pe mine!

— Frécă pétra de fer și schinteia-ți va spune, care e țera mea! — și se *Focul*.

— Săpați sub trunchiul pomilor și unde veți vedé umeđela rădăcinilor, acolo me descoperiți și pe mine! — și se nana *Apă*.

— Numai tu, *Adevărule*, stai trist și tăcut. Pare, că nici nu auđi vorbele năstre. Toți ne-am spus tainele, numai tu nu ne-ai spus unde locuesci, unde să te căutăm, — și se buiacul *Aer*.

Adevărul dus pe gânduri sta cu capul plecat și numai după ce cei trii prietini il treciră din adâncimea cugetelor sale, își căscă gura, ca să răspundă la interpelare.

— E frumos, — și se în sfirșit *Adevărul*, — decă voi — mai vechi și mai puternici — ve interesați de mine. Dar pe mine cu greu me puteți afla, căci vai! eu nu am — ca voi — locuință *statornică*. Eu rătăcesc dintr'un loc intr'altul; pentru că pe mine — nu pot și ce — că toți me ignoreză, dar puțini, fórte puțini me bagă 'n samă. Nu me iubesc — și așa, când ei simțesc apropiarea mea, imi închid și dinainte și din dos ușile. Și chiar decă se află o inimă mai milosă, care să-mi deé intrare în curțile sale, *se teme* și se pórtă cu rezervă față de mine. Pentru aceea — nu ve mirați — decă eu nu am casă și mész, unde să me afle cineva sigur, ci trebuie să întrebe în lumea largă după mine. Dar *care caută Adevărul, acela negreșit il va și afla!*

Astfel se plânse *Adevărul*.

Alesandru Tuducescu.

Copila și florile.

— Veđi ilustrațunea de pe pagina 237. —

Primăvera dulce și 'ncântătoare a sosit. Natura a renviat. Câmpiile și delurile au inverđit. Un covor admirabil a acoperit văile și munții.

Corul paserilor cântă în crânguri și 'n holdele mănănoșe lucrători sirguincioși furnică, cercându-și pânea de tôte dăilele. Pretotindenii veselie, bucurie și fericire, precotindenii viață.

Copila s'a sculat des de dăminetă și s'a dus la

câmp să culégă flori. Dar tot culegénd, timpul a inaintat. Țtă sorele e sus. Arde. Dar nici că-i pasă; ea ș-a umplut brațul și pëléría cu flori și vine fericită cătră casă.

Ce buchete frumoșe o să lege ea din ele! Cel mai frumos mamei. Al doile... și eși. Ba nu! Dar să nu o tradăm!

I. H.

Literatura și arte.

Despre Carmen Sylva. I. Fastenrath publică în „Revista Internațională” a lui Angelo de Gubernatis, un studiu interesant despre augusta poetă Carmen Sylva. Adevăratul fenomen al epocii năstre, scrie Fastenrath, regina Parnasului principilor, care a cântat atâte cânturi, încât resună printre fagi, este curagiósa renană, căreia i place blondul Rin germán chiar în furia lui și care în pădurile dela Monrepos și în pădurile de brađi dela Sinaia, cântă pădurea ca pe eroul și tatăl ei, ca pe amicul și stăpanul ei, — acéta regină este regina Elisabeta a României, al cărei regat cel mai scump este pădurea, acéta biserică verde a lui Dumnezeu și al cărei nume de resbel, ca poetă este „Carmen Sylva”, adeca poeta pădurii. În acéta lume pe care ar voi s'o sdrobescă pentru că ura ómenilor a corupt-o, cântă un om adevărat și cântă furtuna care, găsind că lumea este pré strimătă, că sorele merge pré incet, că luna este pré slabă, aerul pré dulce și marea pré liniscită, voiesce să așite, să scudue, să se pună în mánie și să ridă. Ce suflet de foc, ce putere nesecată în acest torent de munte! Ce talent, plin de vieță, plin de energie are acéta regină atât de mare în simțimintele și cugetările sale și în același timp atât de delicată, primind dela supușii sei cari o adoră numele de „mama rănitor”, un nume dulce pe care-l merită, după cum fratele seu, principele de Wied, ar trebui să fie numit „părintele inundaților!” Umpléndu-și castelul de lumină și de parfumuri, de cânturi și de povești, de tôte florile încântătoare cari infloresc în inima sa, de acele mii de poesii ce vin unele după altele în tocmăi ca unde unui riu, frumoșa regină, cu pèrul negru și ochii albaștrii, cari au plâns atât de mult, simte în vinele sale focul sacru și pe fruntea sa sărutarea lui Apolon.

✓ **Din Conferințele Ateneului român** din Bucuresci a apărut fascicula a VI a dlui G. Dem. Teodorescu, care conține „Petrea Crețul Solcan”, lăutarul Brăilei. Prețul l. n. 1.

✓ **Din publicațiunile „Academiei Române”** au apărut următoarele volume, cari se află de vëndare la librăria Socec et Comp. în Bucuresci și W. Krafft în Sibiu. 1) „Istoria romană de Titu Liviu”, tradusă de Nicolae Barbu. Tom. I. Cărțile I—VI. Prețul 6 lei. — 2) „Vegetațunea Dobrogei”, relațiune de dl dr. D. Brândza, cu 2 stampe colorate. Prețul 1 leu. — 3) „Grig. Urechia, contribuiuri pentru o biografă a lui, de dl Ion Sbjera. Prețul 1 leu.

✓ **„Școlă Practică”** tomul III, numărul 1 pro aprilé a apărut și conține: După esamenele de veră: VI. Intrebările invetătorului și respunsurile școlarilor. — Teoria și pracsă în educațune. Epistolele invetătorulu A. cătră invetătorul B. Epistola I: Despre creșcerea școlarilor la ordine și punctualitate. — Jertfirea lui Isac (lecțiune practică din istoria biblică pentru bieniul II). — Inmulțirea cu numeri decimali (lecțiuni practice ținute preparanđilor din Gherla, în cursul I, semestrul I). — Semēnța (lecțiune practică din istoria naturală și specială din botanică, pentru școléle poporale bieniul II). — Primul congres al corpului didactic din Româ-

nia. — Concurs pentru primirea în școlile c. r. de ca-deți. — Academia română (ortografic). — Invitare de prenumerațiune.

Trupa dlui Petculescu se află actualmintea la Ciacova, unde a început să dea un șir de reprezentațiuni și unde este bine spriginită.

Herman și Dorotea. Cunoscuta poemă a lui Goethe „Herman și Dorotea”, a eșit și în traducere română liberă, executată de dl Constantin Morariu. Cărțicica a apărut în Gherla în editura cancelăriei Negruț și se vinde în folosul înființării unei școli române de fete în Bucovina.

A apărut de sub tipar, volumul al III-lea din „Convorbiri economice” de Ion Ghica, care tratăză despre: producțiune, consumațiune și schimb. Prețul l. n. 1.50. Volumele I și al II-lea din convorbiri costă l. n. 10.

C e e n o u ?

Sciri personale. *Archiducele Rudolf* a fost numit de cătră colegiul profesorilor facultății filosofice din Viena „doctor onorific”. — *Regina României* va plecă în veră acăsta la Montpellier și va luă parte la intrunirea societății felibrilor; va fi însoțită de dna Mavroghezi și dșorele Romalo și Bălăcean. *Dl V. Alecsandri*, după cum aflăm din „Telegraful” dela București, se află puțin cam bolnav; i dorim din inimă însănătoșare grabnică! — *Dl B. P. Hășdeu* a ținut duminică o conferință în Craiova despre un patriot român (Zilot Romanul) din epoca fanarioților. — *D-na Elena Teodorini*, care a fost angajată pentru patru luni în America de sud, a început seria reprezentațiunilor în Buenos-Ayres c'un mare succes. — *Părintele E. Sosnoviciu*, paroc în Sucevița în Bucovina, a fundat 2 stipendii pentru studenții români gr. or., depunând la directoratul gimnasiului din Rădăuți 1200 fl., ăra la consistoriul mitropolitan 1000 fl. pentru gimnasiul din Cernăuți. A mai depus 100 fl. la cassa de păstrare, ca crescând capitalul, după 18 ani să se susțină din el un universitar. — *Dl Simeon Pocrean*, tipograf, a înființat în Reșița-montană o tipografie, cea dintăiu tipografie română în Bănat.

Hymen. *Dl Nicolae Soica*, proprietar și prim-inspector de mine, la 13 mai s'a fidanțat cu dșora Maria Macavei, fiica dlui Ioan Macavei proprietar de mine în Bucium lângă Abrud. — *Dl Alesandru Nasta* la 6/18 maiu ș-a serbat cununia cu dșora Irina Constantinidis în Brașov. — *Dl Eutimiu Ponta*, proprietar în Pecica română, s'a logodit cu dșora Emilia Georgevici din Bătaניה.

Dieta s'a inchis la 20 aprile în castelul regesc din Fuda, prin mesagiu regesc cetit de Majestatea Sa. Vițtoarea dietă s'a și convocat pe 25 septembrie; alege-rile se vor face dela 13 până 24 iunie st. n.

Pentru conferința din Sibiiu s'au mai ales dnii: din cercul St. Anna comitatul Arad Const. Popovici și Ioan Moldovan; în cercul electoral Radna, comitatul Arad, Ioan Beleş și dr. Dimitrie Magdu; în cercul Ceh al Sălagiului Georgie Fop și Ioan Cheșeli; în cercul Becicherecul mic în comitatul Timișorii dr. Alesandru Mocioni și T. V. Păcățian; în cercul Lipovei David P. Simon și Nicolau Poșta.

Testamentul împăratăsei Maria Anna, care a murit de curând la Praga, a fost dat publicității. Mărta lasă doue-spre-șce milioane de florini regelui Neapolului; mai multe milioane de florini ș-o proprietate în Italia archiducelui Albert; în fine, tôte giuvaerele sale, precum ș-o colecțiune de mai multe obiecte de preț, le lasă împăratului Francisc Iosif. Printre ceilalți legatari, se află un mare numer de mănăstiri pentru sume foarte mari.

Societatea „Iulia” a studenților universitari români din Clușa anunțat la 24 l. c. adunare generală, cu care ocașiunea avea să serbeze și maiialul în grădina „Stadler”. Programă adunării generale fu întocmită astfel: 1) Cuvânt de deschidere. 2) Raportul anual al comitetului. 3) Distribuirea solemnală a premiilor. 4) Domnitorii Basarabi și epoca lor, tractat istoric. 5) Codrén, poesiă de V. Alecsandri. 6) Cuvânt de închidere. Urmeză petrecerea. — Tocmai acuma aflăm, că maiialul acesta s'a amănat. Ședința generală însă se va ținé în ziua indicată în localitatea Societății „Iulia”.

Apel. Pe basa decisului comitetului Reuniunii române de lectură din Timișóra din ședința ținută în 6 maiu a. c. — după ce apelul cătră domnii autori români, s'a publicat în „Familia” nr. 18 — avem onóre a apela prin acăsta și cătră domnii și dămnele cari posed biblioteci séu cărți disponibile, ca să binevoiescă a donă cât mai multe cărți, mai ales: sciințifice, beletristice, literare, pedagogice, religiöse-morali și economice, pe séma bibliotecii Reuniunii acăsteia. Reuniunea are o colecțiune foarte mică de cărți, și cu bucurie s'a observat interesul viu al publicului românesc cătră lectură, prin împrumutarea opurilor. Acesta este un îndemn mai mult, ca să apelăm la bunavoința onoraților donatori benevoli, căroră credem, nu trebuie să le motivăm mai pe larg, necesitatea acestor biblioteci, precum și folosul cultural ce-l aduc publicului; atăta însă sântem constrinși a marturisi, că mijlőcele materiali ale Reuniunii, nu sânt atăt de favorabili, ca pe calea mai scurtă a prenumerațiunii, să se pótă înmulți biblioteca Reuniunii. Comitetul din partea sa nu va întrelăsă a-și dá tributul seu de recunoscință față de onorații donatori benevoli, prin publicarea la timpul seu în diarele naționali. Din ședința comitetului ținută în Timișóra la 6 maiu st. n. 1884. *Petru Opriș* președinte. *George Trăila* secretar.

Români de pe malul drept al Dunării. Românil publică o corespundință din Vidin despre elementul românesc din Serbia și Bulgaria. Din acăsta reproducem și noi următoarele: Mai tôte orașele și satele de pe malul drept al Dunării cuprind în sinul lor un mare numer de locuitori Români, și afară de acăsta poporațiunea bulgară din acele orașe în mare parte cunósce limba română. Astfel este foarte lesne unui român d'a călători în Vidin și în giurul acestui oraș. Vidinul este centrul unui district locuit de o colonie puternică de români, al căror numer, după unii, se ăice că s'ar urcă la aprópe 25,000. O parte dintr'ensii locuiesc în oraș, dar cei mai mulți forméză massa locuitorilor dela țără, grupați în vr'o doue-șceci séu trei-șceci de sate în care nu auđi altă limbă de cât cea română. Acăsta colonie română din Bulgaria nu este de cât o prelungire a celei din Serbia, unde doue întregi districte sânt locuite de asemenea numai de Români și care în timpul resboiului sërbo-turc din 1875 au dat un contingent de vr'o șapte mii de ómeni. Acești Români din Serbia și din Bulgaria nu sânt stabiliți de mult în aceste doue țări; ei s'au aședat în locurile pe unde-i găsim astăzi în al doilea pătrar al secolului, în urma vecsațiurilor de tot felul la care erau supuși în virtutea regulamentului organic. Se vede că noile regiuni în care s'au stabilit nu le-au fost așa de nepriincióse, căci în genere starea lor materială nu este rea și numerul lor cresce necontentit. Tot așa, decă coborim cursul Dunării, constatăm, că în tôte orașele și satele de pe malurile ei, precum și în acele situate la o óre-care depărtare de țermuri, elementul românesc este bine reprezentat. Astfel în Palanca, Lom-Palanca, Nicolopol, pe unde călătorul care vine din România nu se simé d'ocamdată într'o țără deosebită, de și satele românesci încep a fi mai rare. Mai slab reprezentat e

elementul român în Ruscuiuc, deși și aici Bulgarii și Turcii cunosc în mare parte limba română. În interiorul Bulgariei, plecând din acest oraș, nu mai întâlnesci Români și pretutindeni nu dai de cât peste autochtoni supuși ai principelui Alesandru. Cu cât te apropii înse de gurile Dunării, cu atât elementul românesc începe din nou a se arăta în mare număr. Începând dela Tur-tucaia, orașel esclusiv românesc și unde există o școală română în destul de bine întreținută, satele și orașele ni se înfățișează sub același aspect ca și în regiunea din impregiurimile Vidinului. Astfel în Silistra ori unde te întorci nu auzi de cât limba română. Și aici există o școală întreținută de către Românii din localitate, dar care în mai multe rânduri a fost amenințată cu închiderea de către autoritățile bulgare.

Societatea „Alexi Șincaiană” a alumnilor seminariului dela facultatea teologică din Gherla, în ședința extraordinară dela 3/15 maiu a. c. ș-a ales noii oficiali pe anul școlastic 1884/5 în persoanele membrilor următori: președinte Vasiliu Pop cl. III, v.-președinte Nicolae Pop cl. II, notar al corespondințelor Ioan Coza cl. II, cassar Georgiu Timiș cl. III, bibliotecar Eugeniu Dredean cl. II, notar al ședințelor Alesandru Zoicaș cl. II, controlor Demetriu Todoran cl. II, archivar Lazar Avram cl. I.

Sciri bucureștene. A treia aniversare a încoronării s'a serbat la 10/22 maiu cu mare pompă; serbarea s'a ținut și în orașele din provincie. — *Construirea palatului justiției* se urcă la cifra de 5.400,000 lei. Decorațiunile interioare se vor face tot din această sumă. Scara de onoare și statuetele ce vor împodobi monumentul, să fie de marmoră. Grinzile vor fi de fer, ér clădirea întregă de piatră.

Monumentul împăratului Maximilian. Guvernul Statului Queretarla (Mecsic) construiesc un mare monument de piatră roșie pe locul unde împăratul Maximilian a fost împușcat la 19 iunie 1867. Până acum, acest trist loc, pe Cerro de la Campana, ér însemnat printr'o piramidă de pietre mici care se deteriöra puțin câte puțin, din cauză că foștii soldați imperialiști luau în fie-care și din aceste pietre, ca suvenir a împăratului lor. Cosciugul lui Maximilian, cu totul roșu de sânge se află în palatul guvernului, unde este pradă călătorilor americani, cari taie din el câte o bucată. Mânăstirea Santa Crux, unde împăratul fu închis mai înainte de execuțiunea sa, este redusă aji în ruine, și camera ocupată de Maximilian nu mai este în stare de locuit.

„Petit Journal”. Fôia care are cel mai mare venit afară de „Times”, din Londra este „Petit Journal”. La ultima adunare a acționarilor s'a arătat pentru 1883 un profit de 3.850,000 franci, ceea ce nu e mirare, când fôia se trage în 730,000 esemplare. De trei ani încôce tiragiul s'a înmulțit cu 50,000 esemplare.

Lumina electrică în serviciul militar. În luna octombrie anul trecut, societatea de săpare din Vienna a făcut ôre-care sperințe cu lumina electrică în scopul d'a lumina câmpurile de bătaie. În momentul de față se scrie din Londra, că societatea Crucei-Roșie a destinat doue mii de florini în aur acestui scop. Comitetul de ambulante al esposițiunii internaționale igienice din Londra, compus din autorități militare și chirurgicale, a otărit ca asemenea sperinți să se facă pe la mijlocul lunii iulie pe câmpia dela Wimpelton. Doue brigade de trupe regulate și de voluntari vor executa în presința principelui de Wales o manevră de noapte. Pentru întocmirea programei și conducerea întregii manevre s'a ales omul, care a dat cel dîrtăi impule ace-

tei întreprinderi, dl dr. Mundy, secretar al societății de săpare vieneze.

Mulțumită publică. Societatea de lectură dela inst. teologic-pedagogic gr. or. rom. din Arad, în urma ofertelor maritimose incurse cu ocaziunea ședinței publice ținute în 15/27 aprilie 1884 își tine de sântă și plăcută datorință a da mulțumită acelor sți domni și ste dame, cari prin ofertele lor au binevoit a contribui la sporirea bibliotecii societății, și anume: Ilustr. Sa dl episcop Ioan Metian 5 fl. Magnf. dl feroteu Beleş vic. episcop. 1 fl. Dnii Stefan Antonescu 3 fl. P. Chirilescu protopr. 1 fl. Vasiliu Beleş protopr. 2 fl. Dr. Atanasiu Șandor 2 fl. Nicolau Zigrea adv. 2 fl. David Nicóra ref. la cons. 1 fl. Ioan Beleş adv. 1 fl. Georgiu Feier adv. 1 fl. Moise Bocșan protopr. 2 fl. Augustin Hamsea ref. la cons. 1 fl. Sigismund Bozgan 2 fl. Vinc. Ioanovicu 1 fl. Atanasiu Mera 1 fl. Ioan Groza 2 fl. Vasiliu Papu 1 fl. Ioan Țeran 2 fl. Georgiu Crăciunescu 1 fl. Constantin Gurban 1 fl. Georgiu Popovici 1 fl. M. Sturza 2 fl. Ioan Cornea 2 fl. Elia Moga 1 fl. Teodor Filip 2 fl. Mihaiu Mangra 2 fl. Aurel Suciu 3 fl. Dr. Ioan Papu 1 fl. Dr. Nicolau Oncu 1 fl. Dr. Demetriu Magdu 2 fl. Vasiliu Paguba jude la trib. 1 fl. Paul Fașie 2 fl. Georgiu Purcariu 1 fl. Ioan Moldovan 1 fl. T. Ceontea 1 fl. Iosif Botto 1 fl. Romul Ciorogariu 1 fl. Teodor Papu 1 fl. Ioan Papu 2 fl. Nicolau Mareu 1 fl. Dr. Petru Pipoș 1 fl. Dr. Georgiu Chicin 1 fl. Demetriu Tamașdan 2 fl. N. Bogdan 1 fl. Petru Popoviciu 1 fl. Nicolau Groza 1 fl. Ioan Groza 1 fl. Iustin Dasca 2 fl. N. N. 1 fl. Teodor Staim 1 fl. Florea Moșescu 1 fl. E. Dogariu 1 fl. Simeon Anciu 1 fl. Teodor Șerban 1 fl. Victor Rusu 1 fl. Dna Sofia Comloșan 60 cr. Dna Ana Tomi 50 cr. Dna Marta Savonescu 50 cr. Dna Iliena Seculin 60 cr. Dna Tina Miatovicu 30 cr. Dna Rafla Bugariu 30 cr. Dna v. d. Elena Jancuiescu 50 cr. Dșô-rele Emilia Martini 1 fl. Virginia Andrei 50 cr. Cornelia Andrei 50 cr. Dnii Mihaiu Jurma 1 fl. N. Bota do-cinte 1 fl. Petru Florescu jr. 1 fl. Vasiliu Adamovicu 1 fl. Iosif Moldovan 50 cr. Georgiu Petculescu 2 taleri. Georgiu Rușian 50 cr. Iustin Olariu 30 cr. Suma totală: 90 fl. 10 cr., 30 cr. plus și 2 taleri, dintre cari cu arangiarea, luminarea salei, și cu tipărirea invitațiunilor spesându-se 24 fl. 50 cr. rămâne un venit curat de 65 fl. 81 cr. și 2 taleri. Âncă odată repetînd mulțumită: nu trecem cu vederea și cu acesta ocaziune a rogă pe susnumiții contribuenți, să binevoiescă a primi asigurarea deosebitei noastre stime ce li o păstrăm. Arad 6/18 maiu 1884. În numele societății: *Demetriu Barbu* m. p. secretar. *Vasiliu Beleş* m. p. cassar. *Andrei Marchiș* m. p. controlor.

Necrolog. *Iuliana Militariu*, logodită în 3 febr. cu învătătorul Alesandru Brădean din Neudorf în Bănat, a încetat din viață la 12 maiu în etate de 18 ani.

Călindarul săptămânei.

Diua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sôrele resare	Sôrele apune
Duminea 6			a Orbului. Evang. dela Ioan c. 9, v. 5, a inv. 8.		
Duminea	13 25		Mart. Glicheria	4 13	7 40
Luni	14 26		Mart. Isidor	4 12	7 41
Martî	15 27		Cuv. P. Pachomiu	4 11	7 42
Mercuri	16 28		Teodor Sfințitul	4 10	7 43
Joi	17 29	(†)	Innălț. Dlui	4 10	7 44
Vineri	18 30		Ier. Teodor	4 9	7 45
Sâmbetă	19 31		Apost. Carp.	4 8	7 47

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollôsy în Oradea-mare. Strada principală.